

Polishögskolan

Grundutbildningen

Examensarbete

HT 2008

Handledare: Bengt Bergman

Vilken sorts polis vill du bli?

Jonas Adolfsson

Maria Gülich

Emma Löthgren

Sammanfattning / Abstract

Vi ville undersöka vilka områden som är intressanta att arbeta inom för blivande poliser samt om denna uppfattning ändras under tidens gång. Detta gjorde vi genom en enkätundersökning som vi genomförde på tre olika grupper i olika stadier i polisutbildningen. En enkät gjordes i termin 1, en i termin 4 och en mailades ut till polisassistenter som examinerades från polishögskolan vårterminen 2007.

Vi gjorde även tre olika intervjuer med en person från varje grupp. Det för att få en representant ur varje grupp som kunde svara på fler frågor.

Enkäterna redovisas med hjälp av med diagram och intervjuerna i form av citat på respektive sida.

Innehåll

Inledning.....	4
Syfte	5
Metod	6
Teori.....	8
Resultat.....	9
Analys	17
Diskussion.....	18
Källförteckning	20
Bilagor	21

Inledning

Varför vi valde att göra denna undersökning?

Vi valde att göra detta arbete då vi ville veta vilket område inom polisen som är mest intressant för blivande poliser samt om denna uppfattning ändrats under skoltiden och den första tiden ute på myndigheten samt om något och i så fall vad som påverkar studenternas uppfattning.

Vi ville veta om våran uppfattning stämde överens med verkligheten angående intresseområden. I detta arbete ger vi svar på vilka intresseområde som är mest intressanta hos blivande poliser. Ni kan även läsa om vad som påverkat dessa.

Undersökningen bygger på enkäter och intervjuer, från tre olika grupper.

I diskussionen jämförs vår teori med resultatet och möjliga orsaker därtill diskuteras.

Syfte

Syftet med uppsatsen var att undersöka vilka områden inom polismyndigheten som är mest intressanta för blivande poliser. Vi ville också undersöka huruvida denna uppfattning ändras under tiden på polishögskolan. Om uppfattningen ändrats ville vi undersöka vad som påverkat ändringen.

Metod

Vi valde att göra undersökningen dels med enkäter och dels med djupintervjuer. Enkäterna valdes för att få en mer översiktlig bild av vilka områden blivande poliser finner intressanta samt vad som generellt påverkar dem mest. Djupintervjuerna valdes för att komma ner på djupet och få en mer kvalitativ bild. Personerna som var föremål för intervjuerna fick representera en grupp vardera.

Vi utformade tre olika enkäter som riktade sig till termin 1, termin 4 och färdiga polisassistenter som examinerats vårterminen 2007. Det gjorde vi för att få början, slutet och tiden direkt efter polisutbildningen representerad. Enkäterna var i stort sett lika men viss skillnad gjordes beroende på vilken grupp de riktade sig emot. Vi ställde exempelvis frågan om uppfattningen ändrats under tiden på skolan till termin 4 och polisassistenterna men inte till studenterna i termin 1 då de endast var ett par veckor in på utbildningen. Till termin 1 ställdes istället frågan om uppfattningen ändrats från söktillfället till det att utbildningen startade. Enkäterna följer i bilaga 1.

Enkäterna bygger på svar från ca 20 personer vardera ur termin 1 och termin 4, från polisassistenterna har vi fått in 13 svar. Eftersom vi skickade ut enkäten via GroupWise valde vi att skicka ut den till 30 personer då vi räknade med ett visst bortfall. Bortfallet blev dock större än vi räknat med då svarsprocenten endast var 43 istället för de 67 procent vi hoppats på. Fördelen med en enkätundersökning är att den kan göras på ett förhållandevis stort urval personer. Dock är antal frågor begränsade och möjligheten till att ställa kompletterande frågor saknas. (Eilertsson 2005)

Vi valde en klass ur termin 1 som passade bäst in på vårt schema och ur termin 4 valde vi vår egen klass som representant för gruppen. Vi skickade ut enkäten till 30 stycken polisassistenter via Groupwise, dessa valdes ut slumpvis från hela landet via klasslistor vi fått från byggnad 10. Vi fick listor över studenter som examinerats vårterminen 2007 och valde att maila till personer med mer ovanliga namn för att inte riskera att två polisassistenter skulle ha samma namn. Vi mailade till 30 personer då vi räknade med att bortfallet skulle bli större än i klasserna som vi mötte personligen. Enkäterna innehöll ingen fråga om namn, detta för att få så uppriktiga svar som möjligt. Enligt svenska lagstiftning måste i normalfallet del-

tagarna informeras om var och hur deras lämnade uppgifter ska lagras. Den regleringen finns för att skydda den enskildes integritet. (Eilertsson 2005)

Personerna för djupintervjuerna är personer vi känner personligen. Det dels för att få bra kontakt och kunna få så uttömmande svar som möjligt och dels för att det helt enkelt var lättare att stämma träff med de personerna än med för oss okända personer. Även i intervjuerna fick deltagarna vara anonyma. Resultatet från intervjuerna redovisas i form av pratbubblor med citat under resultatdelen i arbetet.

Förförståelse

Innan undersökningen hade vi alla tre bilden av att de flesta söker till polishögskolan för att de vill arbeta inom utryckningen. Vi trodde även att några skulle vara intresserade av utredningsverksamhet, mycket på grund av filmer och tv-program. Av samma anledning trodde vi också att många skulle vara intresserade av kriminalteknik med serier som "CSI" i spetsen.

Vi trodde också att det skulle vara många, framförallt manliga sökande, med stort intresse för enheter som piketen eller Nationella Insatsstyrkan. Även det till stor del på grund av media och den mediala bild som ofta visas av poliser där. Enheterna framställs ofta som actionfyllda och poliserna som häftiga.

Däremot trodde vi inte att speciellt många skulle ha trafiken som intresseområde.

Teori

Vi grundar vår teori till viss del i sociala representationsteorier. Det är teorier om hur man får sina föreställningar om saker som egentligen är mer eller mindre okända för individen.

Sociala representationsteorier är en samling teorier inom socialpsykologin. Begreppet myntades ursprungligen av Serge Moscovici i hans studie om mottagande och spridning av psykoanalysen i Frankrike. Hans definition av begreppet är:

“systems of values, ideas and practices with a two-fold function; first, to establish an order which will enable individuals to orientate themselves in their material and social world and to master it; secondly, to enable communication to take place amongst members of a community by providing them with a code for social exchange and a code for naming and classifying unambiguously the various aspects of their world and their individual and group history” (Moscovici, 1973)

Moscovici skrev om två huvudprocesser som sker för att göra det okända känt, förankring och objektifikation. Med förankring avses tillskrivningen av innebörd till nya fenomen och i och med objektifikationen förvandlas något abstrakt till något mer konkret.

Ingen har ju arbetat som polis innan utbildningen men alla har haft sina föreställningar om vad yrket innebär samt vilka områden man själv vill arbeta inom.

Resultat

Resultat från enkät och intervju i termin 1

Bland studenterna i termin 1 var en övervägande del intresserad av att arbeta inom IG-verksamheten, se figur 1. En liten del hade ändrat uppfattning från det att de sökte tills de började skolan, en person hade ändrat sig och ville jobba med trafik, en med underrättelsetjänst och en hade blivit intresserad av att arbeta inom säkerhetspolisen, se figur 2. Bland de som inte ändrat uppfattning var den vanligaste anledningen att de fortfarande var intresserade av samma område. Några personer svarade att de inte fått någon information om något annat område och en person svarade att det tidigare intresset stärkts.

På frågan om det var något speciellt som påverkat intresset svarade en person att Karin Götblad och Terese Mattsson är stora förebilder inom polisyrket. Vissa har angett bekanta och media som anledningar, även tidigare yrkeserfarenheter har spelat roll för vilket område som är intressant.

I diagrammen redovisas antal svar från 20 studenter.

Jag blev intresserad av polisyrket när jag själv blev stoppad.

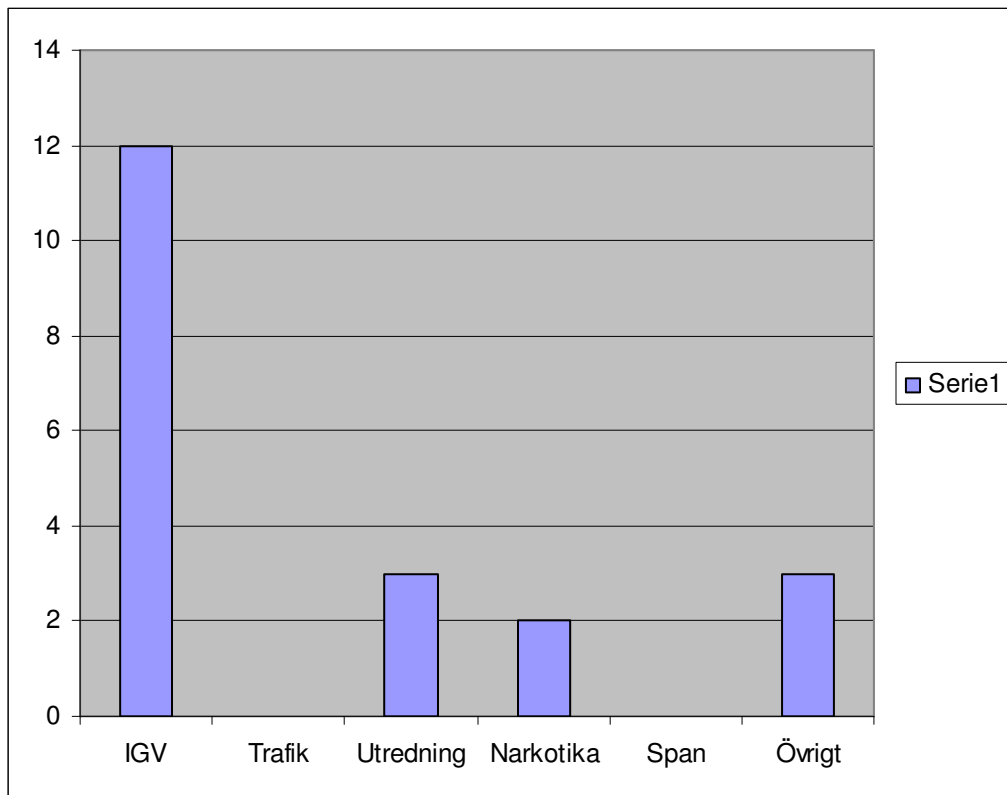
Student 23år, termin 1

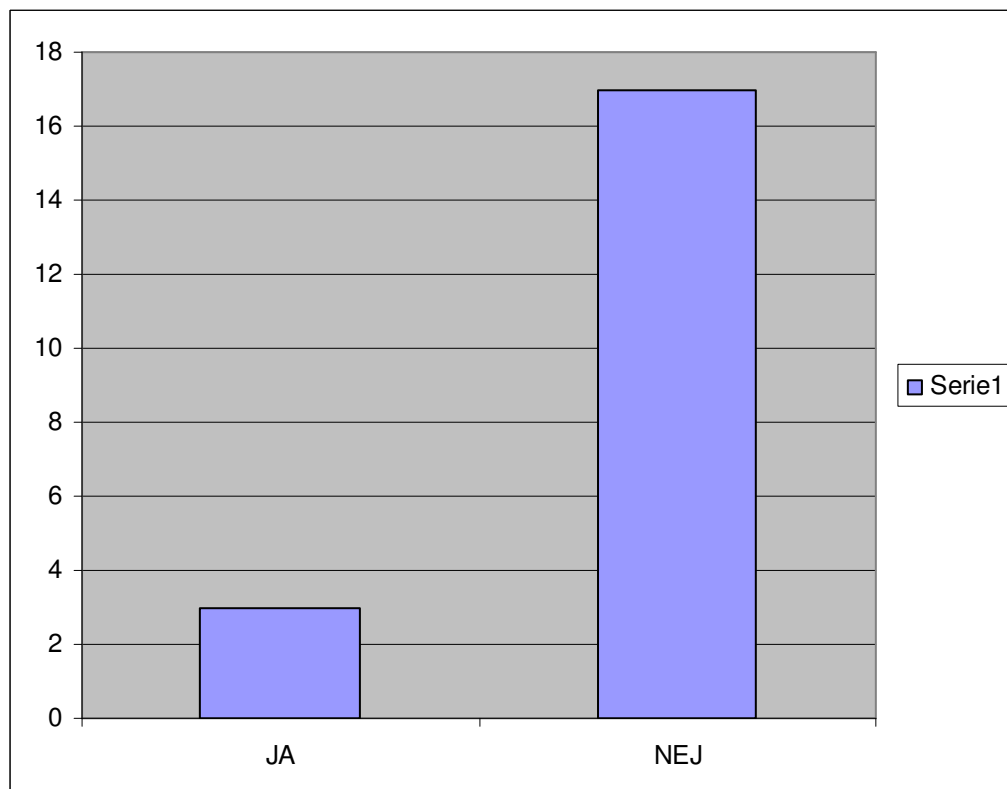
Cops och CSI har varit stora inspirationskällor.

Student 23år, termin 1

Figur 1: Vilket område inom polisen var mest intressant för dig när du sökte till PHS?

Figur 2: Har din uppfattning ändrats från det att du sökte tills nu?

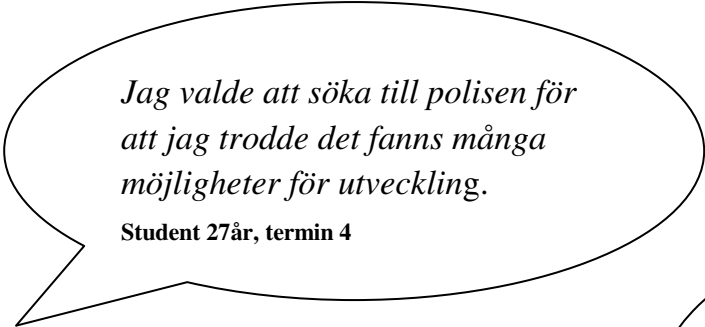

Resultat från enkät och intervju i termin 4

Även bland studenterna i termin 4 var majoriteten intresserade av att arbeta inom IG-verksamhet. Det fanns även intresse av att arbeta inom utredningsverksamhet, spaningsverksamhet och med narkotika. Några angav också ungdomar, polisrytteriet och piketen som intressanta områden, se figur 3. Cirka en tredjedel har ändrat uppfattning under skoltiden, se figur 4, intresset för att arbeta med narkotika hade ökat mest. En person svarade att det vore intressant att arbeta som förhandlare. Bland de som inte ändrat uppfattning svarade hälften att de fortfarande var intresserade av samma område och den andra hälften svarade att deras intresse för det tidigare intresseområdet stärkts.

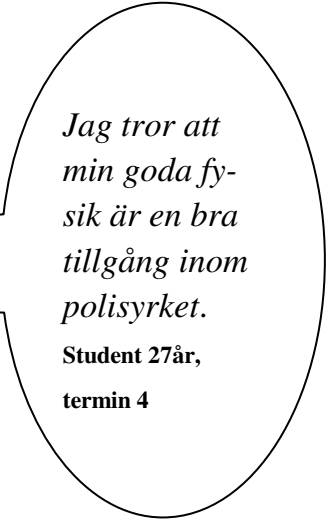
Det som påverkat studenterna i termin 4 var mestadels fältstudierna, förutom det angav en stor andel antingen kurs eller lärare som anledning, se figur 5.

I diagrammen redovisas svar från 17 studenter. Det på grund av att vi använde oss av vår egen klass och vi valde att inte medverka i undersökningen, dessutom saknades två personer den aktuella dagen.

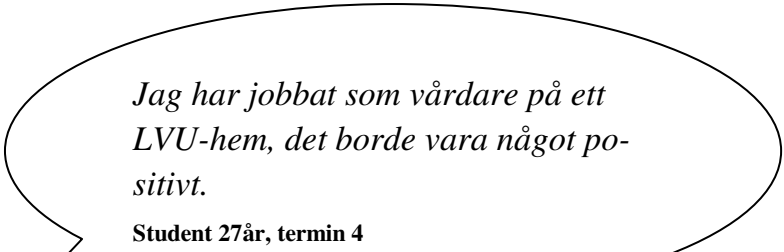
Jag valde att söka till polisen för att jag trodde det fanns många möjligheter för utveckling.

Student 27år, termin 4

Jag tror att min goda fysik är en bra tillgång inom polisyrket.

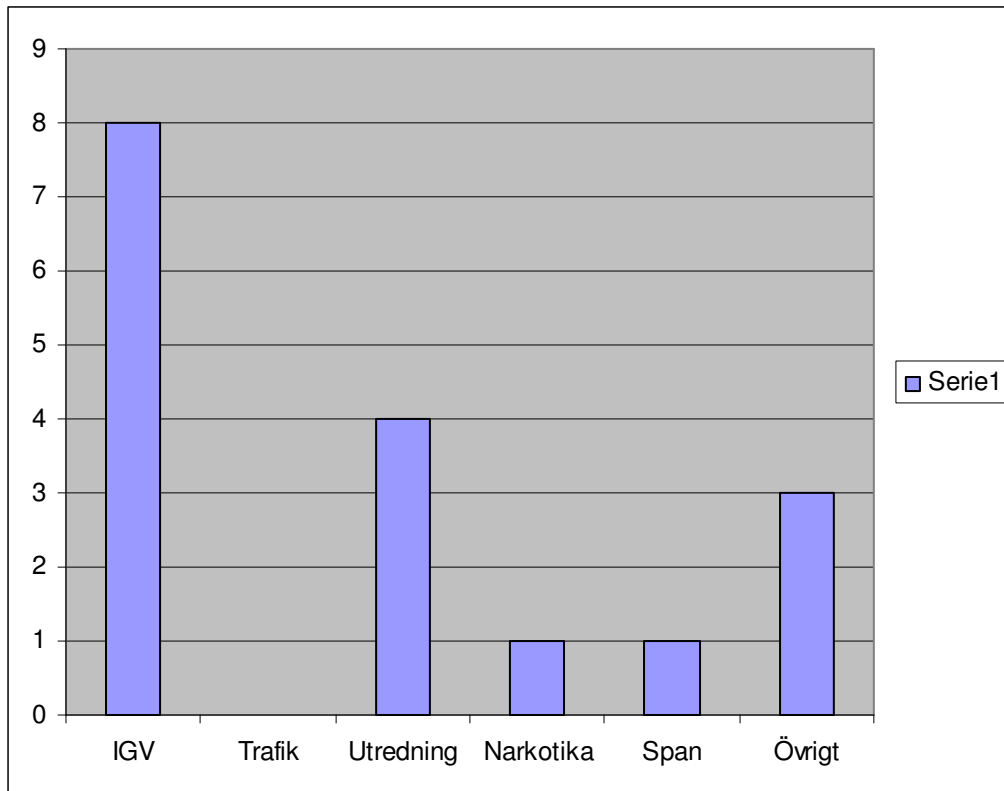
**Student 27år,
termin 4**

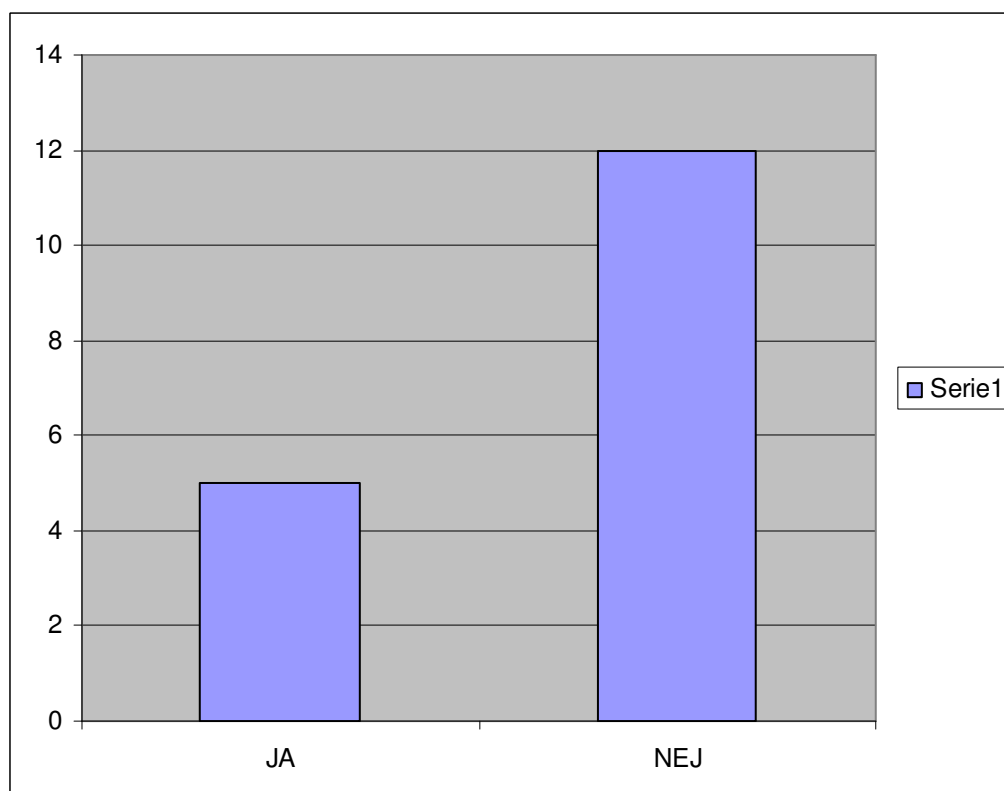
Jag har jobbat som vårdare på ett LVU-hem, det borde vara något positivt.

Student 27år, termin 4

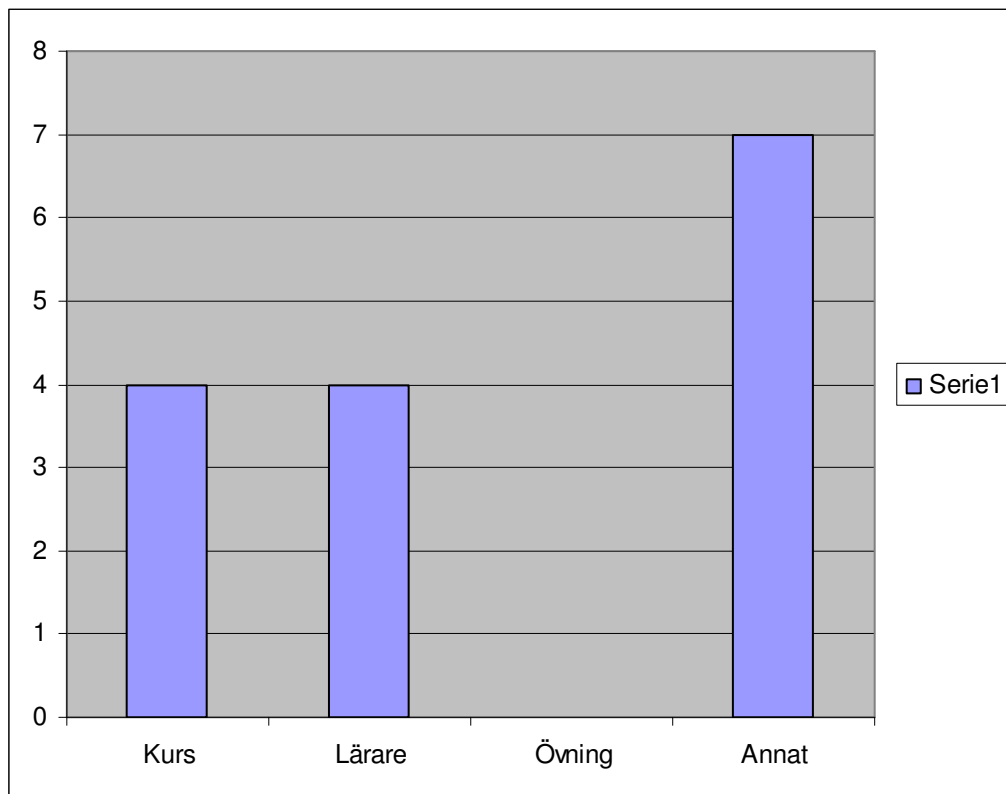
Figur 3: Vilket område inom polisen var mest intressant för dig när du sökte till PHS?

Figur 4: Har din uppfattning ändrats under skoltiden?

Figur 5: Är det något som speciellt påverkat ditt intresseområde? I så fall vad?

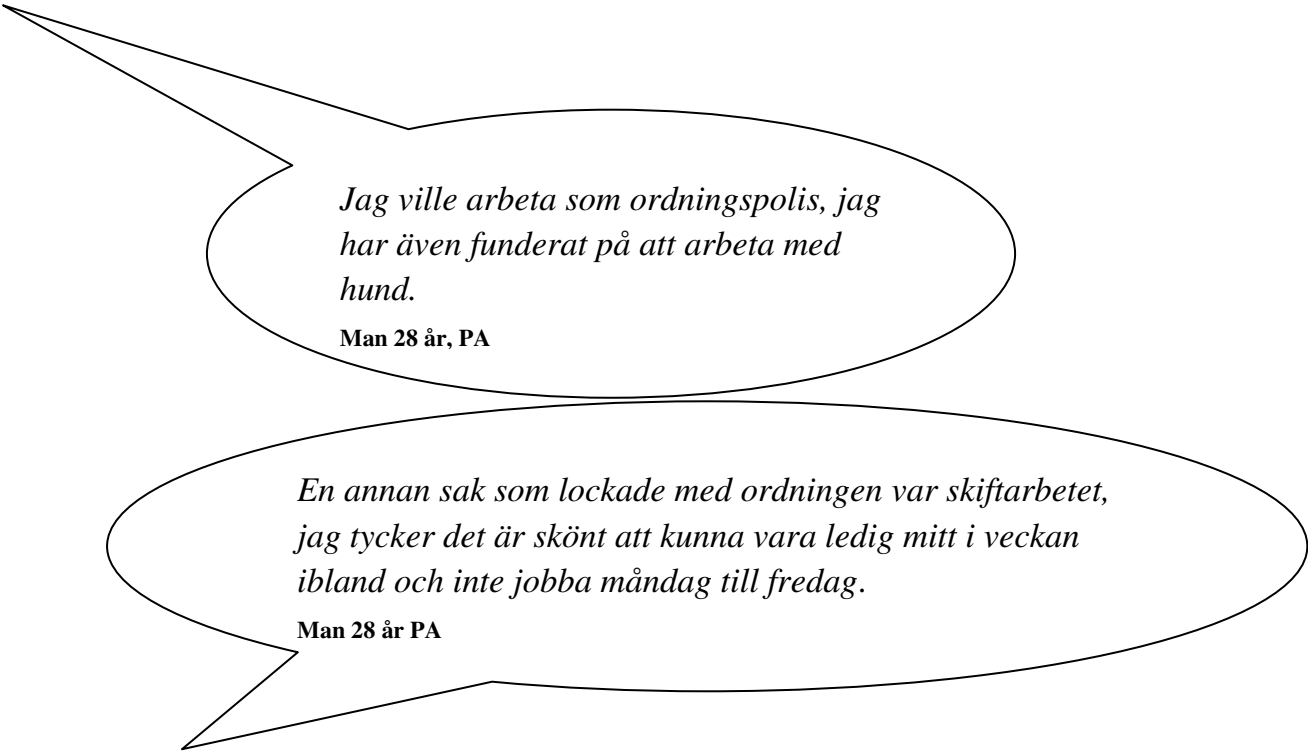
Resultat från enkäter och intervju med nyblivna polisassistenter

Resultatet från de nyblivna polisassistenterna stämmer bra med vad de två tidigare grupperna svarat, även där var det IG-verksamhet som lockade mest, se figur 6. De flesta ändrade inte uppfattning under skoltiden utan för de flesta stärktes det tidigare intresset, se figur 7. En person svarade att dennes uppfattning ändrades då han eller hon började arbeta som polis.

En övervägande andel svarade att de påverkats av kurser och lärare. En person svarade att allt sammantaget under utbildningen påverkat denna, se figur 8. För några började intresset i yttre tjänst och ett par angav vänner som arbetar inom polisen som faktorer som påverkat deras intresse.

12 av de 13 tillfrågade arbetar idag eller planerar att söka till sitt intresseområde, se figur 9.

I diagrammen redovisas svar från 13 polisassistenter.

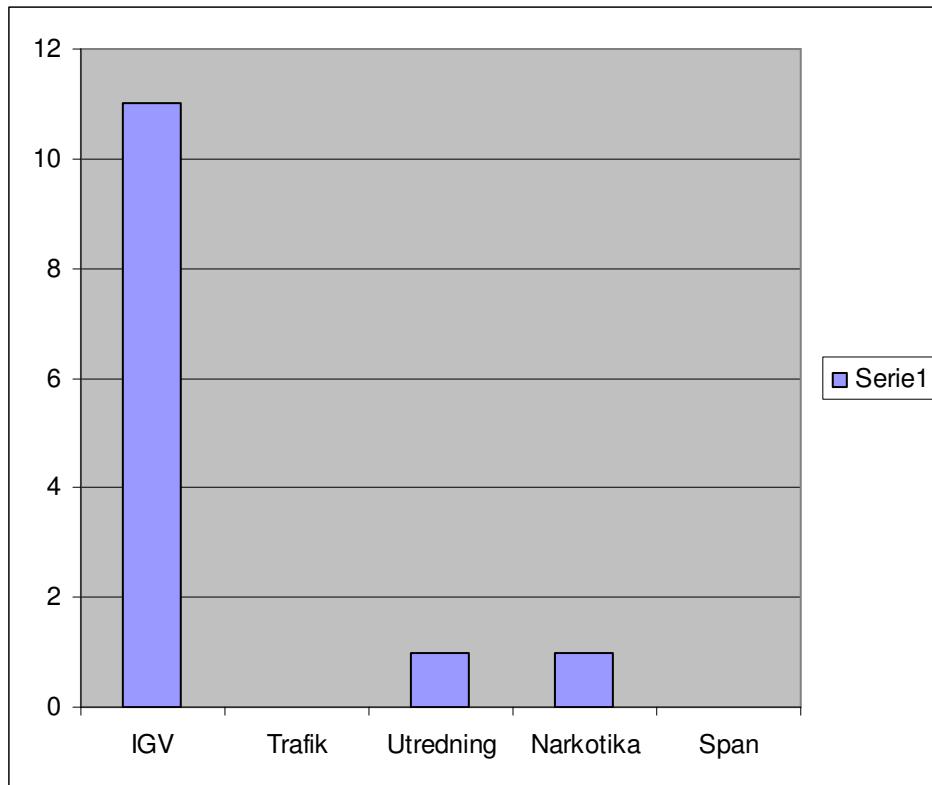
Jag ville arbeta som ordningspolis, jag har även funderat på att arbeta med hund.

Man 28 år, PA

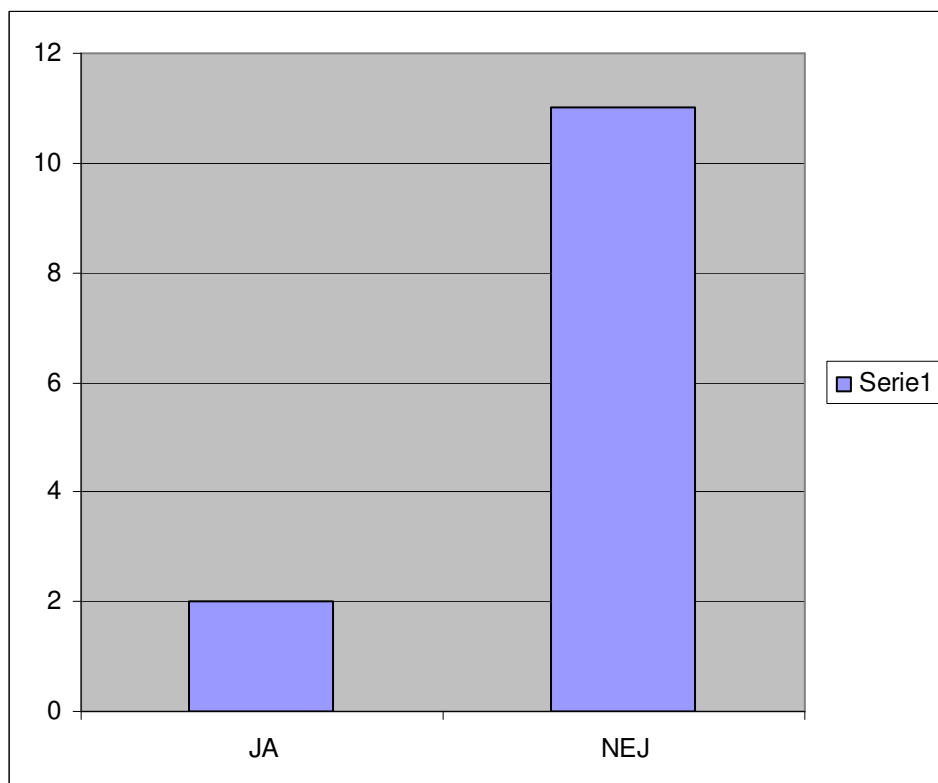
En annan sak som lockade med ordningen var skiftarbetet, jag tycker det är skönt att kunna vara ledig mitt i veckan ibland och inte jobba måndag till fredag.

Man 28 år PA

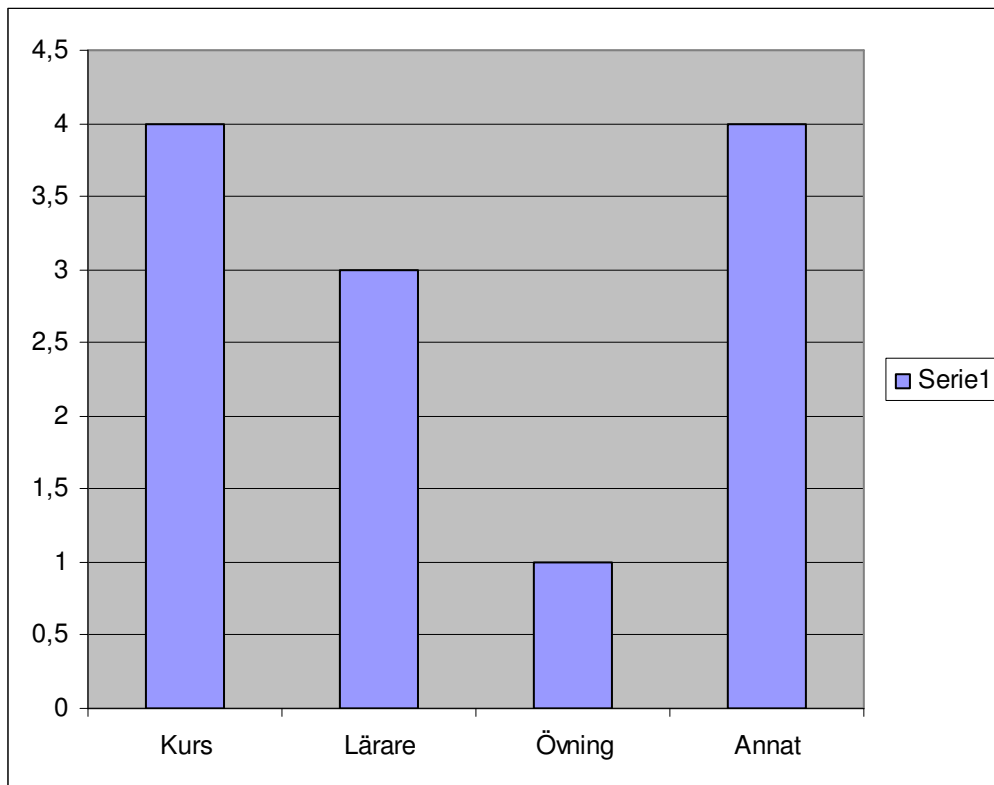
Figur 6: Vilket område inom polisen var mest intressant för dig när du sökte till PHS?

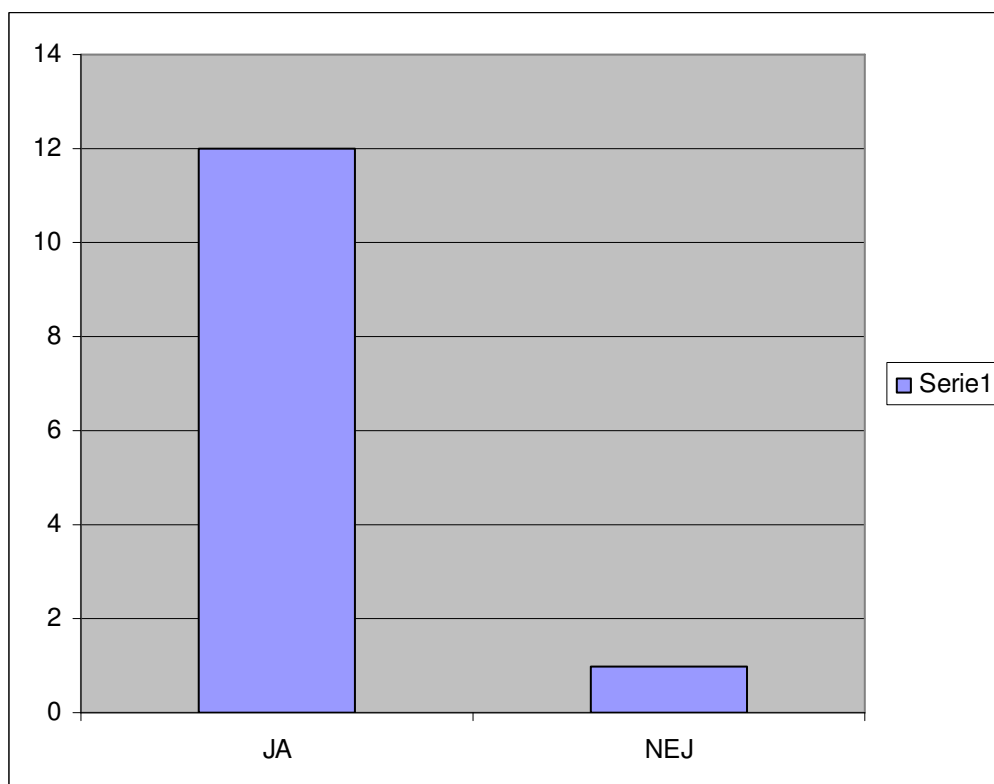
Figur 7: Ändrades din uppfattning under din tid på PHS?

Figur 8: Var det något speciellt som påverkade ditt intresseområde under skoltiden?

Figur 9: Jobbar du eller planerar du att söka till ditt intresseområde?

Analys

Vår hypotes om att de allra flesta skulle vara intresserade av uttryckningen stämmer ganska bra med resultatet av enkäterna. Teorin vi hade om att få skulle vara intresserade av att arbeta inom trafikpolisen stämde även den överens med resultatet. Vi trodde även att utredningsverksamhet skulle vara ett intresse hos några men det var en oväntad liten del som hade valt det.

En person i hela undersökningen svarade att denne var intresserad av piken när polisutbildningen startade men ändrade uppfattning.

Vi trodde ju också att många skulle vara intresserade av kriminalteknik men det var ingen som angav det som intresse.

I teoridelen skrev vi om hur personer skulle ha fått sin uppfattning om polisyrket med hjälp av social representation med främst film och media som ledande orsaker. Resultatet tydde dock inte på det eftersom det var väldigt få som uppgav just film och media som anledning.

Diskussion

Det som stämde bäst överens med både vår hypotes och resultatet är att de allra flesta är intresserade att arbeta inom uttryckningsverksamheten. Vi tror att den främsta anledningen till det är att det är det område som de flesta känner till. När man ser en polisbil tänker nog de flesta inte speciellt mycket på huruvida det tex. är en bil från ordningen eller en från trafiken. Vår uppfattning är däremot att så fort en ”vanlig” människa ser en buss tror man att det är piketen och det har inträffat någonting utöver det vanliga.

Det angavs fler alternativ på intresseområden än vad vi räknat med. Vi valde ut de områden vi kände till bäst på enkäten och lämnade en punkt öppen. Där fick vi bland annat sjöpolis, supporterpolis och utlandsmission som alternativ. Det tycker vi visar på att polisyrket är oerhört mycket större än man först tror, de områden vi främst tänker på är helt enkelt inte lika självklara för alla.

I vår teori innan undersökningen trodde vi också att många skulle vara intresserade av kriminalteknik med bland annat serier som ”CSI” i förgrunden. Resultatet visade dock på motsatsen då ingen svarat så. Vi tror ändå att många ändå finner det intressant även om andra områden är mer intressanta. Genom att begränsa enkäten till endast ett svarsalternativ tog vi bort möjligheten att ange mer än ett intresseområde. Vi är medvetna om att vi i och med det kan ha missat viss information men då vi endast var ute efter en översiktsbild valde vi att endast ha ett svarsalternativ.

Vi trodde att fler skulle ha piketen eller Nationella Insatsstyrkan som mål men svaren pekar inte i den riktningen. Vi misstänker att det resultatet kan bero på lite ”jantelag”, alla studenter på skolan har klarat inträdesproven men för att kunna söka till någon av ovanstående enheter är det andra krav som ställs på personen än till grundutbildningen. Även om man tror sig klara testerna vill man helt enkelt inte skryta med det, dels utifall man skulle misslyckas och dels eftersom de flesta är så pass duktiga att det kan finnas

någon som är bättre. På polisutbildningen är alla studenter i princip blivande kollegor och det gäller att finna en balans mellan ödmjukhet och att visa framfötterna.

En särskilt intressant sak som kom fram under enkätundersökningen är att länspolismästaren Karin Götblad och Terese Mattson, som är chef för rikskriminalpolisen, ses som förebilder. Att dessa två ses som förebilder tolkar vi som att det finns stora ambitioner hos polisstudenter idag. Även om de flesta vill arbeta som ordningspoliser från början tror vi att de flesta kommer att gå vidare inom yrket inom ett par år. Det grundar vi bland annat på att medelåldern bland ordningspoliser är relativt låg i jämförelse med andra enheter och likaså tjänsteåldern. Vi har ingen statistik på åldern mer än egna erfarenheter från fältstudier och liknande.

Andra saker som påverkat intresseområdet är bland annat kurser och lärare. Bland studenterna i termin 4 svarade även en stor del att de påverkats av fältstudierna liksom de nyblivna polisassistenterna parallellt med att intresset stärktes då de börjat arbeta som poliser. För studenterna i termin 1 var media och bekanta dominerande anledningar. Det resultatet ter sig inte särskilt avvikande med hänsyn till att de inte hunnit få några erfarenheter från fältstudier, kurser eller lärare.

Undersökningen genomfördes med hjälp av enkäter och djupintervjuer. Vår tanke från början var att endast använda enkäter och endast få fram en översiktlig bild över blivande polisers intresseområden. Efter flera diskussioner med olika handledare kom vi överens om att även använda oss av djupintervjuer tillsammans med enkäterna för att kunna få mer utförliga svar. Anledningen till att vi först tvekade angående intervjuerna var att vi tyckte att en persons svar inte ska kunna representera en hel grupp. Efter diskussionerna ändrade vi vår uppfattning, och tanken är inte att intervjupersonerna ska representera hela gruppen utan endast en röst ur en större grupp.

I efterhand skulle vi vilja göra om enkäterna. Vi skulle ha velat lägga ner mer tid på enkäten och prövat den på en mindre testgrupp det för att få mer validitet och undvika missförstånd.

Källförteckning

Böcker

Eilertsson, G (2005) *Enkäten i praktiken, en handbok i enkätmetodik*.

Studentlitteratur, Lund

Internet

http://changingminds.org/explanations/theories/social_representation.htm

Moscovici, S.(1973) förord. I C. Herzlich(red.). Hälsa och sjukdom: en socialpsykologisk analys. London/New York: Academic Press.

Bilagor

Termin 1 sid. 22

Termin 4 sid. 24

Polisassistenter sid. 26

Vilken sorts polis vill du bli?

Kryssa för det alternativ som stämmer bäst överens med din egen uppfattning.

Tack för hjälpen!

1. Vilket område inom polisen var mest intressant för dig när du sökte till polishögskolan?

☐ Ordning / uttryckningen / igv

☐ Trafiken

☐ Utredningsverksamhet

☐ Narkotika

☐ Spaningsarbete

☐ Övrigt: _____.

2. Har din uppfattning ändrats under skoltiden?

☐ JA

☐ NEJ

Om JA, till vilket område?

- ☐ Ordning / utryckningen / igv
- ☐ Trafiken
- ☐ Utredningsverksamhet
- ☐ Narkotika
- ☐ Spaningsarbete
- ☐ Övrigt: _____.

Om NEJ, varför inte?

- ☐ Jag är fortfarande intresserad av samma område
- ☐ Mitt intresse har stärkts för mitt tidigare område
- ☐ Jag har inte fått information om något annat område
- ☐ Annat: _____.

3. Är det något som speciellt påverkat ditt intresseområde? I så fall vad?

- ☐ Kurs
- ☐ Lärare
- ☐ Övning
- ☐ Annat: _____.

Vilken sorts polis vill du bli?

Kryssa för det alternativ som stämmer bäst överens med din egen uppfattning.

Tack för hjälpen!

1. Vilket område inom polisen var mest intressant för dig när du sökte till polishögskolan?

☐ Ordning / uttryckningen / igv

☐ Trafiken

☐ Utredningsverksamhet

☐ Narkotika

☐ Spaningsarbete

☐ Övrigt: _____.

2. Har din uppfattning ändrats under din tid på polishögskolan?

☐ JA

☐ NEJ

Om JA, till vilket område?

☐ Ordning / uttryckningen / igv

- ☐ Trafiken
- ☐ Utredningsverksamhet
- ☐ Narkotika
- ☐ Spaningsarbete
- ☐ Övrigt: _____.

Om NEJ, varför inte?

- ☐ Jag är fortfarande intresserad av samma område
- ☐ Mitt intresse har stärkts för mitt tidigare område
- ☐ Jag har inte fått information om något annat område
- ☐ Annat: _____.

3. Är det något speciellt som påverkat ditt intresseområde under skol tiden?

- ☐ Kurs
- ☐ Lärare
- ☐ Övning
- ☐ Annat: _____.

Vilken sorts polis vill du bli?

Kryssa för det alternativ som stämmer bäst överens med din egen uppfattning.

Tack för hjälpen!

1. Vilket område inom polisen var mest intressant för dig när du sökte till polishögskolan?

☐ Ordning / uttryckningen / igv

☐ Trafiken

☐ Utredningsverksamhet

☐ Narkotika

☐ Spaningsarbete

☐ Övrigt: _____.

2. Har din uppfattning ändrats under din tid på polishögskolan?

☐ JA

☐ NEJ

Om JA, till vilket område?

☐ Ordning / uttryckningen / igv

- ☐ Trafiken
- ☐ Utredningsverksamhet
- ☐ Narkotika
- ☐ Spaningsarbete
- ☐ Övrigt: _____.

Om NEJ, varför inte?

- ☐ Jag är fortfarande intresserad av samma område
- ☐ Mitt intresse har stärkts för mitt tidigare område
- ☐ Jag har inte fått information om något annat område
- ☐ Annat:_____.

3. Är det något speciellt som påverkat ditt intresseområde under skol tiden?

- ☐ Kurs
- ☐ Lärare
- ☐ Övning
- ☐ Annat:_____.

4. Jobbar du eller planerar du att söka till ditt intresseområde?

☐ JA

☐ NEJ